

Η' ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΡΗΤΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ, 9-14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΥΓΚΡΙΜΑΤΑ, "ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ" ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΔΟΞΑΣΙΕΣ ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤ. ΚΡΗΤΗ

Γεωλογικά "παίγνια της φύσεως" έχουν παρατηρηθεί σε περιοχές της Ανατολικής Κρήτης και θεωρούνται ως ανθρώπινα κατασκευάσματα τα οποία έχουν απολιθωθεί. Στην πραγματικότητα όμως τα εν λόγω "παίγνια της φύσεως" είναι συγκρίματα. Τα συγκρίματα είναι κονδυλοειδείς ή ακανόνιστες συγκεντρώσεις συστατικών εντός του σώματος των ιζηματογενών πετρωμάτων τα οποία εναποτίθενται εν διαλύσει γύρω από έναν κεντρικό πυρήνα. Έτσι στις περιοχές νότια της Σητείας και της Ιεράπετρας, έχουν παρατηρηθεί εντός στρωμάτων του Ανωτ. Μειοκαινού και του Πλειοκαινού εμφανίσεις συγκριμάτων εξ ασβεστίτικού αργιλοψαμμίτου. Αυτά που εμφανίζουν σχήμα πεπιεσμένου ελλειψοειδούς τα αποκαλούν "λίθινα ψωμιά" και θεωρούνται ότι πρόκειται για καρβέλια που οι αρχαίοι είχαν αφιερώσει στη θεά της Γεωργίας για να την ευχαριστήσουν για την καλή σοδειά. Συγκρίματα από ασβεστίτικό αργιλοψαμμίτη με μορφή κούκλας, τα οποία ομοιάζουν με αφιερωματικά ειδώλια θεωρούνται επίσης ως αφιερώματα προς θεότητες για προστασία. Επίσης, εντός ψαμμιτομαργαϊκών οριζόντων και καλκαρενιτών του Πλειστοκαινού παρατηρήθηκαν συγκρίματα ακανόνιστου σχήματος τα οποία θεωρούνται ότι προστάτευαν τους αφιερώντες από το κακό μάτι και την βασκανία.

Η δημιουργία και ανάπτυξη των περιέργων αυτών ιζηματογενών μορφών οφείλεται, στις περισσότερες των περιπτώσεων, σε διαγενετικές διεργασίες οι οποίες λαμβάνουν χώρα στο ίζημα όταν αυτό είναι ακόμα φυσικώς, χημικώς, βιοχημικώς και ορυκτολογικώς ασταθές. Οι πρώτες διαγενετικές διεργασίες οι οποίες σχετίζονται με την αποσύνθεση του οργανικού υλικού θεωρούνται οι υπεύθυνοι μηχανισμοί δημιουργίας συγκριμάτων. Επιπλέον, ιζηματολογικοί και περιβαλλοντικοί παράμετροι προκαλούν ανομοιογενή λιθοποίηση του ιζήματος η οποία έχει ως αποτέλεσμα την παρουσία κονδύλων και συγκριμάτων. Εξαιτίας της καλύτερης λιθοποίησης, του χαμηλού πορώδους και της διαφορετικής ορυκτολογικής συστάσεως από το φιλοξενόν ίζημα, τα συγκρίματα έχουν την τάση να αντιστέκονται στις διεργασίες διαβρώσεως. Τέλος, οι αποκλίσεις από το σφαιρικό σχήμα μπορεί να οφείλεται είτε στην συνένωση δύο ή περισσότερων συγκριμάτων είτε στην παρουσία ενός μεγάλου, ακανόνιστου σχήματος πυρήνα.